II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2021/236,

21. detsember 2020,

millega muudetakse delegeeritud määruses (EL) 2016/2251 sätestatud tehnilisi standardeid seoses ajaga, millal hakatakse tagatise vahetamise eesmärgil kohaldama teatavaid riskijuhtimismenetlusi

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrust (EL) nr 648/2012 börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta, ([1]) eriti selle artikli 11 lõiget 15,

ning arvestades järgmist:

(1) Komisjoni delegeeritud määruses (EL) 2016/2251 ([2]) on muu hulgas täpsustatud riskijuhtimismenetlused, sh määruse (EL) nr 648/2012 artikli 11 lõikes 3 osutatud tagatise tase ja liik ning eraldamiskord, mida finantssektori vastaspooltelt nõutakse tagatise vahetamiseks seoses börsiväliste tuletislepingutega, mida ei kliirita keskse vastaspoole kaudu. Delegeeritud määrusega (EL) 2016/2251 rakendatakse tagatise vahetamise rahvusvahelist raamistikku, mille on ülemaailmsel tasandil kokku leppinud Baseli pangajärelevalve komitee („Baseli komitee“) ja Rahvusvaheline Väärtpaberijärelevalve Organisatsioon (IOSCO).

(2) Paljud vastaspooled sõlmivad füüsiliselt arveldatavaid valuutaforvardeid ja füüsiliselt arveldatavaid välisvaluuta vahetustehinguid, et maandada oma valuutariski positsioonidega seotud riske. Pidades silmas nende lepingute erilist riskiprofiili ja vajadust rahvusvahelise õigusnormide lähendamise järele, on asjakohane piirata kõige süsteemsemate vastaspoolte vaheliste lepingute puhul variatsioonitagatise kohustuslikku vahetamist. Nende lepingute suhtes tuleks kehtestada alaline erand, kui need on sõlmitud asutusega, mis ei ole krediidiasutus või investeerimisühing.

(3) Delegeeritud määrusega (EL) 2016/2251 nähakse ette mitmeaastane üleminekuperiood, mis vastab Baseli komitee ja IOSCO vahel kokku lepitud rakendamise ajakavale. Üleminekuperioodi eesmärk on tagada rahvusvaheline ühtsus ja sellega vähendada õigusliku arbitraaži võimalusi. Üleminekuperioodi eesmärk on ka hõlbustada asjaomaste nõuete proportsionaalset ja tulemuslikku rakendamist, andes vastaspooltele olenevalt vastaspoole kategooriast, lepingu liigist ja ajast, mil leping sõlmiti või uuendati, piisavalt aega, et kohandada oma sisesüsteeme ja -protsesse vastavate nõuetega. Lisaks võetakse delegeeritud määrusega (EL) 2016/2251 ette nähtud üleminekuperioodi puhul arvesse

([1]) ELT L 201, 27.7.2012, lk 1.

([2]) Komisjoni 4. oktoobri 2016. aasta delegeeritud määrus (EL) 2016/2251, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta seoses regulatiivsete tehniliste standarditega, mis käsitlevad riskimaandamismeetmeid börsiväliste tuletislepingute puhul, mida ei kliirita keskse vastaspoole kaudu (ELT L 340, 15.12.2016, lk 9).

Baseli komitee ja IOSCO poolt teiste jurisdiktsioonide jaoks kokku lepitud tagatise vahetamise nõuete kohaldamisala ja rakendamise taset, vältides seeläbi turu killustatust ja tagades liidus asutatud vastaspooltele ülemaailmselt võrdsed tingimused. Eelkõige on delegeeritud määrusega (EL) 2016/2251 ette nähtud rohkem aega teatavatele toodetele, mille suhtes ei kohaldata teistes jurisdiktsioonides samaväärseid võimendustagatise nõudeid.

(4) Baseli komitee ja IOSCO on nüüd muutnud tagatise vahetamise nõuete rakendamise ajakava, et toetada võimendustagatise nõuete sujuvat ja nõuetekohast rakendamist rahvusvahelisel tasandil, eelkõige seetõttu, et väiksemad vastaspooled ei suutnud algselt kavandatud tähtajast kinni pidada. Lisaks on endiselt kolmandaid riike, kus ei kohaldata teatavate toodete suhtes samaväärseid võimendustagatise nõudeid. Kõnealune muudatus Baseli komitee ja IOSCO rakendamise ajakavas peaks seetõttu kajastuma delegeeritud määruses (EL) 2016/2251 ette nähtud üleminekuperioodis.

(5) Euroopa Pangandusjärelevalve, Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve ning Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve („Euroopa järelevalveasutused“) on jälginud edusamme, mida vastaspooled on teinud mittekeskselt kliiritavate tuletisinstrumentide alustamise tagatise nõuete rakendamisel. Euroopa järelevalveasutused on teadlikud, et rakendamise viimases etapis kohaldatakse alustamise tagatise nõudeid suure hulga üksuste suhtes esimest korda. Selleks et toetada võimendustagatise nõuete sujuvat ja nõuetekohast rakendamist Baseli komitee ja IOSCO liikmete seas ning vältida turu killustatust, tuleks pikendada alustamise tagatise nõuete rakendamise tähtaega ühe aasta võrra vastaspoolte puhul, kelle mittekeskselt kliiritavate tuletisinstrumentide tinglik koguväärtus on 8–50 miljardit eurot.

(6) Euroopa järelevalveasutused on jälginud ka COVID-19 pandeemia mõju finantsturgudele, eelkõige seoses märkimisväärsete probleemidega, mida COVID-19 on vastaspooltele põhjustanud, sh töötajate ümberpaigutamine ja vajadus suunata ressursse turu volatiilsusega seotud riskide juhtimisele. Samuti muudeti Baseli komitee ja IOSCO raamistikku, et võtta arvesse COVID-19 pandeemia mõju ja lükata edasi alustamise tagatise nõuete rakendamine. See muudatus peab kajastuma delegeeritud määruses (EL) 2016/2251 sätestatud rakendamise ajakavas. Selline alustamise tagatise nõuete rakendamise tähtaja edasilükkamine tooks kaasa selle, et vastaspoolte suhtes, kelle mittekeskselt kliiritavate tuletisinstrumentide keskmine tinglik koguväärtus on üle 50 miljardi euro, kohaldatakse alustamise tagatise nõudeid alates 1. septembrist 2021, ning vastaspoolte suhtes, kelle mittekeskselt kliiritavate tuletisinstrumentide keskmine tinglik koguväärtus on üle 8 miljardi euro, kohaldatakse alustamise tagatise nõudeid alates 1. septembrist 2022.

(7) Delegeeritud määruses (EL) 2016/2251 on sätestatud, et kui vastaspooled kuuluvad samasse konsolideerimisgruppi ning üks vastaspool on asutatud kolmandas riigis ja teine liidus, lükatakse edasi nende vastaspoolte vahel sõlmitud mittekeskselt kliiritavate börsiväliste tuletislepingute suhtes kohaldatavate kahepoolsete võimendustagatise nõuete kohaldamise kuupäev. Kohaldamise alguskuupäeva edasilükkamine oli vajalik tagamaks, et selliste börsiväliste tuletislepingute suhtes ei kohaldataks kahepoolseid võimendustagatise nõudeid enne määruse (EL) nr 648/2012 artikli 13 lõike 2 kohase rakendusakti vastuvõtmist. Hoolimata jõupingutustest, mida on tehtud selliste kolmandate riikide jurisdiktsioonide analüüsimiseks, mille puhul selline rakendusakt võib olla õigustatud, on määruse (EL) nr 648/2012 artikli 13 lõike 2 kohaselt vastu võetud ainult kaks sellist rakendusakti, mis käsitlevad mittekeskselt kliiritavaid tehinguid börsiväliste tuletisinstrumentidega. Seepärast tuleks kahepoolsete võimendustagatise nõuete kohaldamist grupisiseste mittekeskselt kliiritavate börsiväliste tuletislepingute suhtes edasi lükata, et vältida soovimatut kahjulikku majanduslikku mõju, mida kõnealuse erandi kehtivuse lõppemine avaldaks liidu äriühingutele.

(8) Selleks et vältida turu killustatust ja tagada liidus asutatud vastaspooltele ülemaailmselt võrdsed tingimused, tuleks tagada ka rahvusvaheline õigusnormide lähendamine seoses riskijuhtimismenetlustega muude börsiväliste tuletisinstrumentide liikide puhul, mille suhtes ei kohaldata samaväärseid võimendustagatise nõudeid. Eelkõige tunnistades asjaolu, et mõnes jurisdiktsioonis ei kohaldata ühe aktsia aktsiaoptsioonide ja indeksioptsioonide suhtes samaväärseid võimendustagatise nõudeid ning et eriti praeguses olukorras on ebatõenäoline, et need

jurisdiktsioonid liiguvad varsti nende toodete puhul õigusnormide lähendamise suunas, tuleks nende toodete käsitlemisel kasutada täiendavat üleminekuperioodi. Niisugune täiendav üleminekuperiood peaks andma aega regulatiivse arengu jälgimiseks muudes jurisdiktsioonides ja tagama, et liidus on asjakohased nõuded vastaspoole krediidiriski maandamiseks seoses selliste lepingutega, ning samal ajal aitama vältida õiguslikku arbitraaži.

(9) Ühendkuningriigist sai 1. veebruaril 2020 kolmas riik ning liidu õiguse kohaldamine Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis lõpeb 31. detsembril 2020. Määruses (EL) nr 648/2012 sätestatud nõue vahetada tagatisi selliste börsiväliste tuletislepingute puhul, mida ei kliirita keskse vastaspoole kaudu, ei arvesta võimalusega, et mõni liikmesriik astub liidust välja. Selliste börsiväliste tuletislepingute poolte probleemid, mille vastaspooled on asutatud Ühendkuningriigis, on otseselt tingitud sündmusest, mis ei ole nende kontrolli all ja võib seada nad teiste liidus tegutsevate vastaspooltega võrreldes ebasoodsamasse olukorda. Delegeeritud määrusega (EL) 2016/2251 on mittekeskselt kliiritavate börsiväliste tuletislepingute puhul tagatise vahetamise korra kohaldamiseks ette nähtud erinevad kuupäevad, mis olenevad lepingu vastaspoole kategooriast. Vastaspooled ei saa prognoosida, milline on Ühendkuningriigis asutatud vastaspoole staatus tulevikus või millises ulatuses saaks see vastaspool jätkata teatavate teenuste osutamist liidus asutatud vastaspooltele.

(10) Selle olukorra lahendamiseks võivad vastaspooled soovida lepingut uuendada, asendades Ühendkuningriigis asutatud vastaspoole liikmesriigis asutatud vastaspoolega. Enne määruse (EL) nr 648/2012 ja delegeeritud määruse (EL) 2016/2251 kohaldamist ei olnud mittekeskselt kliiritavate börsiväliste tuletislepingute vastaspooltel tagatise vahetamise kohustust ning seetõttu ei olnud kahepoolsed tehingud tagatud või olid tagatud vabatahtlikult. Kui vastaspooled oleksid Ühendkuningriigi liidust väljaastumisest tingitud lepingute uuendamise korral kohustatud tagatisi vahetama, ei pruugi teisel vastaspoolel olla võimalik uuendamisega nõustuda. Selleks et tagada turu tõrgeteta toimimine ja võrdsed tingimused liidus asutatud vastaspooltele, peaks vastaspooltel olema võimalik asendada Ühendkuningriigis asutatud vastaspooled liikmesriigis asutatud vastaspooltega, ilma et nad oleksid kohustatud kõnealuste uuendatavate lepingute puhul tagatisi vahetama.

(11) Lisaks tuleks vastaspooltele anda piisavalt aega Ühendkuningriigis asutatud vastaspoolte asendamiseks. Seetõttu tuleks edasi lükata kuupäev, millest alates võib tagatise vahetamise kohustuse nende lepingute uuendamiseks käivitada.

(12) Seepärast tuleks delegeeritud määrust (EL) 2016/2251 vastavalt muuta.

(13) Käesolev määrus põhineb Euroopa järelevalveasutuste poolt komisjonile esitatud regulatiivsete tehniliste standardite eelnõul.

(14) Delegeeritud määruse (EL) 2016/2251 muudatused kujutavad endast kehtiva õigusraamistiku piiratud kohandamist vastavalt rahvusvahelisele arengule. Võttes arvesse muudatuste piiratud ulatust ja küsimuse kiireloomulisust, oleks ebaproportsionaalne, kui Euroopa järelevalveasutused korraldaksid avalikud konsultatsioonid või analüüsiksid võimalikke seonduvaid kulusid ja kasu. Euroopa järelevalveasutused on siiski küsinud arvamust Euroopa

Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1093/2010 ([3]) artikli 37 kohaselt loodud pangandussektori sidusrühmade kogult, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1094/2010 ([4]) artikli 37 kohaselt loodud kindlustuse ja edasikindlustuse sidusrühmade kogult ja tööandjapensionide sidusrühmade kogult ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1095/2010 ([5]) artikli 37 kohaselt loodud väärtpaberituru sidusrühmade kogult.

(15) Turuosalistele tuleb võimalikult kiiresti tagada õiguskindlus, et nad saaksid piisavalt valmistuda nõuete täitmiseks, mis on sätestatud määruses (EL) nr 648/2012, mille kohaldamist käesolev delegeeritud määrus mõjutab, eelkõige seoses nõuetega, mille suhtes praegu kohaldatav tähtaeg hakkab kätte jõudma. Käesolev määrus peaks seetõttu jõustuma kiiremas korras,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Delegeeritud määruse (EL) 2016/2251 muutmine

Delegeeritud määrust (EL) 2016/2251 muudetakse järgmiselt:

1) lisatakse järgmine artikkel 31a:

„*Artikkel 31a*

Füüsiliselt arveldatavate valuutaforvardite ja füüsiliselt arveldatavate välisvaluuta vahetustehingute käsitlemine

Erandina artikli 2 lõikest 2 võivad liidus asutatud vastaspooled näha riskijuhtimismenetlustes ette, et variatsioonitagatisi ei nõuta füüsiliselt arveldatavate valuutaforvardite ja füüsiliselt arveldatavate välisvaluuta vahetustehingute puhul, kui üks vastaspooltest ei ole Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 (*) artikli 4 lõike 1 punktis 3 määratletud krediidiasutus või investeerimisühing või ei kvalifitseeruks krediidiasutuseks või investeerimisühinguks, kui ta oleks asutatud liidus.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013 krediidiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1).“;

2) delegeeritud määruse (EL) 2016/2251 artikkel 35 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 35*

Üleminekusätted

Määruse (EL) nr 648/2012 artikli 11 lõikes 3 osutatud vastaspooled võivad 18. veebruaril 2021 kehtinud riskijuhtimismenetluste kohaldamist jätkata 16. augustist 2012 kuni käesoleva määruse asjaomaste kohaldamiskuupäevadeni sõlmitud või uuendatud mittekeskselt kliiritavate börsiväliste tuletislepingute suhtes.

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1093/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 12).

([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1094/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/79/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 48).

([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1095/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/77/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 84).

Määruse (EL) nr 648/2012 artikli 11 lõikes 3 osutatud vastaspooled võivad 18. veebruaril 2021 kehtinud riskijuhtimismenetluste kohaldamist jätkata selliste mittekeskselt kliiritavate börsiväliste tuletislepingute suhtes, mis vastavad kõigile järgmistele tingimustele:

a) mittekeskselt kliiritavad börsivälised tuletislepingud on sõlmitud või uuendatud enne üht käesoleva määruse asjaomast kohaldamiskuupäeva, mis on sätestatud käesoleva määruse artiklites 36, 37 ja 38, või enne 18. veebruari 2021, olenevalt sellest, milline kuupäev on varasem;

b) mittekeskselt kliiritavate börsiväliste tuletislepingute uuendamise ainus eesmärk on asendada Ühendkuningriigis asutatud vastaspool liikmesriigis asutatud vastaspoolega;

c) mittekeskselt kliiritavad börsivälised tuletislepingud uuendatakse ajavahemikus 1. jaanuarist 2021 kuni üheni järgmistest kuupäevadest, olenevalt sellest, milline on hilisem:

i) käesoleva määruse artiklites 36, 37 ja 38 sätestatud asjakohased kohaldamiskuupäevad või

ii) 1. jaanuar 2022.“;

3) artiklit 36 muudetakse järgmiselt:

a) lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

i) punkt e asendatakse järgmisega:

„e) alates 1. septembrist 2021, kui mõlema vastaspoole mittekeskselt kliiritavate börsiväliste tuletisinstrumentide keskmine tinglik koguväärtus on üle 50 miljardi euro või kui mõlemad vastaspooled kuuluvad konsolideerimisgruppidesse, kelle mittekeskselt kliiritavate börsiväliste tuletisinstrumentide keskmine tinglik koguväärtus on üle 50 miljardi euro;“;

ii) lisatakse järgmine punkt:

„f) alates 1. septembrist 2022, kui mõlema vastaspoole mittekeskselt kliiritavate börsiväliste tuletisinstrumentide keskmine tinglik koguväärtus on üle 8 miljardi euro või kui mõlemad vastaspooled kuuluvad konsolideerimisgruppidesse, kelle mittekeskselt kliiritavate börsiväliste tuletisinstrumentide keskmine tinglik koguväärtus on üle 8 miljardi euro.“;

b) lõike 2 punkt a asendatakse järgmisega:

„a) kui asjaomase kolmanda riigi suhtes ei ole määruse (EL) nr 648/2012 artikli 11 lõike 3 kohaldamisel võetud kõnealuse määruse artikli 13 lõike 2 kohaselt vastu samaväärsust käsitlevat otsust, alates 30. juunist 2022;“;

4) artikli 37 lõike 3 punkt a asendatakse järgmisega:

„a) kui asjaomase kolmanda riigi suhtes ei ole määruse (EL) nr 648/2012 artikli 11 lõike 3 kohaldamisel võetud kõnealuse määruse artikli 13 lõike 2 kohaselt vastu samaväärsust käsitlevat otsust, alates 30. juunist 2022;“;

5) artikli 38 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Erandina artikli 36 lõikest 1 ja artiklist 37 kohaldatakse kõigi mittekeskselt kliiritavate börsiväliste tuletisinstrumentide puhul, mis on aktsiaoptsioonid või indeksioptsioonid, artikli 36 lõikes 1 ja artiklis 37 osutatud artikleid alates 4. jaanuarist 2024.“

Artikkel 2

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõigis liikmesriikides.

Brüssel, 21. detsember 2020

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN